

СРЕДЕН ОСИГУРИТЕЛЕН ДОХОД ЗА 2020 г.

Средният осигурителен доход е важен показател за социалноосигурителната система, който, като елемент в пенсионната формула, служи за определяне размерите на новоотпуснатите пенсии, а заедно с броя на осигурените лица и размера на осигурителните вноски определя приходите в държавното обществено осигуряване.

По данни от регистъра на осигурените лица, средният осигурителен доход за месец декември 2020 г. е 1171,17 лв., а средномесечният осигурителен доход за периода от 1.01.2020 г. до 31.12.2020 г. е **1069,50 лв.** Номиналното нарастване на средномесечния осигурителен доход за 2020 г. спрямо 2019 г. е **8,4%**, а реалното нарастване е **7,1%** при хармонизирана средногодишна инфлация 1,2% за 2020 г.

Отчетеният ръст на осигурителния доход се дължи основно на следните фактори:

- увеличението на минималната работна заплата за страната от 560 лв. на 610 лв. (8,9 на сто) от 1 януари 2020 г.;
- увеличението на минималния месечен осигурителен доход на самоосигуряващите се лица от 560 лв. на 610 лв.;
- увеличението на минималния месечен осигурителен доход на регистрираните земеделски стопани и тютюнопроизводители от 400 лв. на 420 лв.;
- увеличението на заплатите на педагогическия персонал от 1 януари 2020 г.;
- увеличението на възнагражденията на служителите в бюджетния сектор от 1 януари 2020 г.

Влияние върху динамиката на средния осигурителен доход за 2020 г. оказаха и приложените политики по доходите, свързани с действията по ограничаване разпространението на COVID-19 в т.ч.:

- изплащане на допълнителни възнаграждения в размер на 1 000 лв. за медицински специалисти, ангажирани на първа линия в борбата с COVID-19;
- увеличение на заплатите на работещите на първа линия в борбата срещу COVID-19 с 30 на сто от 1 август 2020 г.;
- увеличение на минималните осигурителни доходи по квалификационни групи професии за работещите в сферата на хотелиерството и ресторантьорството с 31,1 на сто от 1 юли 2020 г. (с изключение на професиите, неизискващи специална квалификация, за които минималният осигурителен доход остана непроменен на 610,00 лв.)

Осигурителният доход на осигурените лица, родени след 31.12.1959 г., които са обхванати от допълнителното задължително пенсионно осигуряване в универсални пенсионни фондове, е **1090,68 лв.** Нарастването спрямо 2019 г. е с 8,4%. Лицата, родени преди 1.01.1960 г. имат среден осигурителен доход от **915,80 лв.**, който е с 6,3% по-висок в сравнение с 2019 г.

Запазва се разликата в осигурителния доход на осигурените мъже и жени. Средният осигурителен доход на мъжете през 2020 г. е 1108,76 лв., а на жените – 1027,38 лв., като разликата е 7,9% в полза на мъжете.

Самоосигуряващи се лица

От 1 януари 2020 г. минималният месечен размер на осигурителния доход за самоосигуряващите се лица се увеличи от 560 лв. на 610 лв. Минималният осигурителен доход за регистрираните земеделски стопани и тютюнопроизводители беше увеличен от 400 лв. на 420 лв. месечно.

За 2020 г. средният осигурителен доход на самоосигуряващите се лица, без земеделските стопани и тютюнопроизводители, е **632,89** лв. при 586,00 лв. за 2019 г. Средният осигурителен доход на регистрираните земеделски стопани и тютюнопроизводители е **418,63** лв. при 395,75 лв. за предходната година.

Морските лица, които от началото на 2010 г. са включени като отделна група и се осигуряват за собствена сметка, имат среден осигурителен доход **762,11** лв., който е със 7,2% по-висок спрямо 2019 г.

Осигурени от работодател лица

Средномесечният осигурителен доход за 2020 г. на лицата, заети в сектор „Отбрана и сигурност”, е **1560,99** лв. или с 10,9% по-висок от 2019 г. Средномесечният осигурителен доход на държавните служители, следователите, съдиите и прокурорите е **1737,64** лв., което е с 12,3% повече от 2019 г.

Осигурени лица, за които осигурителната вноска се разпределя между работодател и осигурено лице

Средният осигурителен доход на работещите при условията на трета категория труд лица е **1089,22** лв., като спрямо 2019 г. увеличението е с 8,2%. Осигурителният доход на работещите при условията на първа и втора категория труд е **1296,44** лв. За тях нарастването спрямо 2019 г. е с 4,2%.

Осигурителният доход на учителите за 2020 г. е **1611,75** лв. или със 17,1% по-висок от 2019 г.

СПРАВКА ЗА БРОЯ НА ОСИГУРЕНИТЕ ЛИЦА И ОСИГУРИТЕЛНИЯ ИМ ДОХОД - държавно обществено осигуряване						
За периода януари - декември 2020 г.						
Видове осигурени лица	Осигурени лица - общо	СРЕДЕН ОСИГУРИТЕЛЕН ДОХОД - общо	Осигурени лица - родени преди 1.01.1960 г.	СРЕДЕН ОСИГУРИТЕЛЕН ДОХОД - родени преди 1.01.1960 г.	Осигурени лица - родени след 31.12.1959 г.	СРЕДЕН ОСИГУРИТЕЛЕН ДОХОД - родени след 31.12.1959 г.
	брой	/лв./	брой	/лв./	брой	/лв./
ОБЩО	2 735 171	1 069.50	331 342	915.80	2 403 829	1 090.68
Самоосигуряващи се лица само за фонд "Пенсии"	77 246	595.38	7 088	599.65	70 158	594.95
Самоосигуряващи се лица за всички осигурителни рискове	161 778	618.29	9 213	646.00	152 565	616.61
Осигурени лица за старост, смърт, трудова злополука и професионална болест	45 636	378.49	5 777	347.08	39 859	383.04
Осигурени лица за старост, смърт, общо заболяване и майчинство, трудова злополука и професионална болест	592	316.65	385	309.97	207	329.04
Осигурени лица - неправилно отстр. от работа; трудоустроени; стаж по чл. 9, ал. 3 от КСО	69	767.35	9	645.60	59	786.36
Осигурени лица - трета категория труд	2 207 274	1 089.22	294 544	925.80	1 912 730	1 114.39
Осигурени лица - първа и втора категория труд	115 519	1 296.44	9 136	1 057.06	106 384	1 316.99
Осигурени от работодател лица, заети в сектор "Сигурност"	67 032	1 560.99	217	2 001.62	66 815	1 559.56
Осигурени от работодател лица - държавни служители, следователи, съдии и прокурори; членове на избирателни комисии	58 859	1 737.64	4 560	1 765.14	54 300	1 735.34
Осигурени лица, включени в програми за насърчаване на заетостта и подкрепа на майчинството, които не се осигуряват за безработица.	341	624.10	195	620.13	146	629.42
Морски лица	824	762.11	218	732.08	606	772.90

Забележки:

1. Лицата, които се осигуряват на повече от едно основание, са преброени повече от един път.
2. В броя на самоосигуряващите се лица са включени и регистрираните земеделски стопани и тютюнопроизводители.

25 Февруари 2021 г.

Дирекция "Анализ, планиране и прогнозиране"